

25.048

Կ Լ Ի Գ Ա Մ Ա Ր

ԿԱՌՈՒՑՈՂ ԲԱՆՎՈՐԸ ԻՆՉՊԵՍ
ԿԱՐՈՂ Ե ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼ ԻՐ
ՎՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄԸ

(Զբաղւոյններ բանփորնների հետ)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՄՈՒՆԻՍՏԻԿԱՆ

ԿԱՌՈՒՑՈՂ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ՍՐՇՄՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՅԵՐԵՎԱՆ ԿԵՆՏՐԱԼԻԶԱՐԻՑՈՒԹՅԱՆ 1929

05 JAN 2010

05 JAN 2010

ՀԱՄԱՐՈՒԹՅՆԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՈՂ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ
ՈՐՀՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

331.88 (47): 63

P-40 mm

Handwritten signature

ԿԱՌՈՒՑՈՂ ԲԱՆՎՈՐԸ ԻՆՉՊԵՍ ԿԱՐՈՂ Ե
ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼ ԻՐ ՎՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄԸ

124

(Ձրույցներ բանվորների հետ)

Կազմեց Ա. ԲԵՅՆԲԵՐԳ

ՀԿԲԱՄ ԿԿ-ի Կուլտուրամանի խմբագրութիամբ

100-
30689

Քննադատի խմբակների
աշխատանքի ծրագիր
և նյութեր

ՀՐԱՑԱՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԱՌՈՒՑՈՂ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ ԱՐՉՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԿԵՆՏՐԱԼԻԶԱՆ

21 MAY 2013

25098

ՀԱՅՊՈԼԻԳՐԱՖԻ I ՏՊԱՐԱՆ
ՊԱՏՎԵՐ № 797
ԳՐԱՌԵՊԿԼԵՎԱՐ 1474 Բ.
ՏԻՐԱԺ 1000

Համաձայնեցրած և ՀԱՄԿԽ-ի Գ. Բ.-ի հետ

«Կառուցող բանվորն ինչպես կարող և բարձրացնել իր վորակավորումը» թեմայով խմբակը կազմակերպվում և այն նպատակով, վուպեսզի կառուցողներին, և առաջին հերթին սեպտեմբերին աշխատանքում զբաղվածներին, պարզ հասկացողություն տրվի՝

1. Ինչո՞ւ կառուցող բանվորի համար անհրաժեշտ է բարձրացնել իր վորակավորումը, 2. Ինչո՞ւմն է կայանում վորակավորման բարձացումը և 3. Ի՞նչ ֆանապարհներով կարող է կառուցող բանվորը գործնականում բարձրացնել իր վորակավորումը:

Այդ յերեք թեմաներն ել հենց զըրված են 3 զրույցների հիմքում, վորոնք պետք է ընդգրկեն բոլոր այն հարցերը, վորոնք կապված են կառուցող բանվորի վորակավորման բարձրացման հետ և հետաքրքրում են նրան:

Զույգ տոաքին

ԻՆՉՈՒ ԲԱՆՎՈՐ-ԿՍՌՈՒՅՈՂԻՆ ԱՆՀՐԱ-
ԺԵՇՏ Ե ԲԱՐՁՐԱՅՆԵԼ ԻՐ ՎՈՐԱԿԱՎՈ-
ՐՈՒՄԸ

Զույցի նպատակը

Ամեն մի բանվոր, նույնիսկ ամենա-
անգիտակից բանվորը, բնականորեն,
ձգտում է բարելավել իր տնտեսական
գրությունը և ամապնդել իր գիրքն ար-
տադրության մեջ: Վորչափ լավ է կատա-
րում բանվորն իր աշխատանքը, այնչափ
չուտնա կարող է իր աշխատավարձը բար-
ձրացնել, այնչափ ամուր է նրա կապն
արտադրության հետ, այնչափ ավելի յե-
նա գնահատվում արտադրության մեջ: Այդ
պատճառով յուաքանչյուր անհատ բան-
վորի վորակավորման բարձրացումը նրա
անձնական նյութական գրության բար-
վորման ուղղակի ճանապարհն է: Սա-
կայն, բանվորի վորակավորման բար-
ձրացումը վոչ մի դեպքում չի կարող հա-
մարվել և չպետք է համարվի վորպես
սոսկ միջոց բանվորի աշխատավարձի

բարձրացման: Վորակավորման բարձրա-
ցումը ԽՍՀՄ-ի մեջ անհրաժեշտ է բան-
վորին, վորպես սոցիալիստական շինա-
րարությանը մասնակցողի: Վորչափ
բարձր լինի բանվորական մասսայի ար-
տադրողական գրագիտությունն, այն-
չափ շուտ մենք կբարձրացնենք աշխա-
տանքի արտադրողականությունը, այն-
չափ շուտ կանցկացնենք արտադրության
բացիոնալացումը և կիջեցնենք շինա-
րարության արժեքը, այնչափ շուտ կբար-
ձրացնենք բանվոր դոստակարգի նյութա-
կան մակադակը:

Ահա թե ինչու այս գրույցի հիմնա-
կան նպատակն է ցույց տալ բանվոր-կա-
ռուցողին, վոր նրա վորակավորման և
արտադրողական-տեխնիկական գրագի-
տության բարձրացումը անհրաժեշտ է վոչ
միայն ամեն մի առանձին բանվորի շահի
համար, այլև անհրաժեշտ է ամբողջ բան-
վոր դասակարգի շահերի տեսակետից:
Առանց բանվորական մասսաների վորա-
կավորումը բարձրացնելու, մենք չենք
կարող հաղթահարել սոցիալիստական շի-
նարարության հսկայական դժվարություն
ները: Առանց բարձրացնելու տեխնիկա-
կան գրագիտությունը, մենք վոչ միայն
չենք կարող առաջ անցնել արևմտա-յնվոր-

պահան և ամերիկական տեխնիկայից, այլ և ղեկավար կլինի նրան հասնելը: Առաջին զրուցում անհրաժեշտ է համոզել բանվորին այդ բանում:

ԶՐՈՒՅՅԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

1. Ի՞նչ նշանակութիւն ունի վորակավորման բարձրացումը յուրաքանչյուր անհատ բանվորի համար:

2. Ի՞նչ նշանակութիւն ունի կառուցողի վորակավորման բարձրացումը ԽՍՀՄ-ն ինդուստրացման համար:

3. Ի՞նչպէս և անդրադառնում բանվորի վորակավորումը արտադրութեան նորմային թաղանթի վրա:

4. Բանվորների վո՞ր խմբակները պիտի զբաղվեն վորակավորման բարձրացումով, առաջին հերթին:

5. Ի՞նչն է խանգարում կառուցող բանվորին բարձրացնելու իր վորակավորումը:

6. Ինչպե՞ս պետք է բանվորը դառնա արտադրութեան «խկական տերը»:

ԶՐՈՒՅՅԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒ

ԹՅՈՒՆԸ

1. Ի՞նչ նշանակութիւն ունի վորակավորման բարձրացումը յուրաքանչյուր անհատ բանվորի համար:

Ճած վորակավորումը ծանր քարի պէս կախված է բանվորի պարանոցից: Աշխատանքն ամեն որ հիշեցնում է նրան, թե վորչափ անբավարար է նրա պատրաստականութիւնը: Բոլորին հայտնի յե, ինչպէս ընդհանրապէս ղեկավար է վոչ մի վորակավորում ունեցող սեպորժ բանվորի համար մշտական աշխատանք գըտնելը: Քիչ պատրաստականութիւն ունեցող բանվորը ընդունվելով կառուցողական աշխատանքի, առաջին իսկ քայլերից հանդիպում է մի չարք ղեկավարութիւնների: Արտադրողական պայմանների հետ բավարար չափով ծանոթ չլինելու, սարքավորման հետ վարվելու ձեւը չիմանալու, աշխատանքի վտանգավոր կողմերի հետ անծանոթ լինելու հետեւանքով բանվորը յենթարկվում է զժբաղղ պատահարների, հաշմանդամանում է: Անբավարար պատրաստականութեան տեր բանվորն ավելի յերկար ժամանակ է մնում աշխատանքի բորսայում, քան բավարար վորակավորում ունեցողը:

Վորակավորման բարձրացումը հնարավորութիւն է առիթ բանվորին լավ արագ և ճիշտ աշխատելու, մեծացնելու արտադրողականութիւնը, հետեւապէս և բարձրացնելու իր աշխատավարձը: Վո-

բակալորման բարձրացումը բանվորի առաջ լայն ճանապարհ է բաց անում առաջ քաշվելու ամելի բարձր տնտեսական պաշտոնների:

Գործազուրկ բանվորի համար վորակալորման բարձրացումը կամ վորակալորվելը հաճախ հանդիսանում է միակ ուղիղ միջոցը՝ աշխատանք ստանալու: Բանվոր, յերիտասարդության համար վորակալորումը կենսական խնդիր է, վորից կախված է իր համար ճանապարհ հարթելը դեպի ոգտավետ աշխատանք, գործոն մասնակցություն ունենալու ԽՍՀՄ-ն չինարարության մեջ: Բանվորուհու համար վորակալորում ձեռք բերելն ուղիղ ճանապարհ է տղամարդու հետ իրապես հավասարվելու, արտադրության մեջ կայուն դիրք գրավելու: Բանվորական ընտանիքը կենսականորեն շահագրգռված է, վորպեսզի հասունացող յերիտասարդությունը հասակավորներից յետ չմնա մասնագիտությունն ուսումնասիրելու մեջ, վորպեսզի նոր սերունդն ամելի լավ պատրաստված լինի վորակյալ աշխատանքի, քան հասակավոր սերունդը: Վորակալորում ստանալու աշխատանքը լավագույն միջոցներից մեկն է բանվորական յերիտասարդության միջավայրի քայ-

քայման, օրիկայության գարգացման զեմն առնելու:

Վորակալորման բարձրացման խրդրում յուրաքանչյուր բանվոր շահագրգռված է վոչ միայն առանձնապես, այլև վորպես բանվոր դասակարգի միասնական ընտանիքի անդամի:

2. Ի՞նչ նշանակություն ունի կառուցողի վորակալորման բարձրացումը ԽՍՀՄ-ն ինդուստրացման համար:

Մեր յերկիրը կանգնել է սոցիալիստական չինարարության ուղղի վրա: ԽՍՀՄ-ն արդյունագործությունն անցնում է ամելի բարձր տեխնիկական մակարդակի: Ծավալվել է հսկայական չինարարություն Փարրիկաների և գործարանների, յերկաթուղիների, բանվորական ընակարանների, դպրոցների, ակումբների և այլն: 1927 թվին Խորհրդային կառավարությունը նոր հիմնական չինարարության համար մեկ միլիարդ ռուբլուց ավելի յե բաց թողել: Մենք ձեռնամուխ ենք յեղել կառուցելու տեխնիկայի այնպիսի հսկաներ, ինչպիսիք են Դնեպրոստրոյը, Թուրքեստան-Սիբիր յերկաթուղադիծը, բազմաթիվ ելեքտրական կայաններ, Փարրիկաներ և գործարան-

ներ: Շինարարութեան աշխարհի լայն թափը պահանջում է կառուցող բանվորների նշանակալից կազմեր, առանց վորոնց ինդուստրացումը չի իրականանա: Մեր վողջ յերկիրը, վողջ բանվոր դասակարգը չհագորդոված է, վորպեսզի մենք կառուցենք լավ, կառուցենք հասկանալով, աժան և զիմացկուն: Բավական չե մեծացնել կառուցողների կազմերը, — հարկավոր է նաև բանվոր-կառուցողի վորակավորումը ևս դարձնել միանգամայն բավարար, վորովհետև կառուցումների, շենքերի վորակի վրա ազդող պատճառներից մեկն էլ հանդիսանում է բանվորի վորակավոր լինելը: Բանվորի թույլ վորակավորման շնորհիվ հաճախ կառուցումն անպետք է լինում և հարկադրված ենք լինում վերակառուցել այն: Կառուցողի թույլ վորակավորումը վտանգ և պատնուծ չենքերի հատկութեանը, թանգացնում է կառուցումը և դրանով իսկ ավերացնում է կառուցվող ձեռնարկութեան ապագա արտադրանքի արժեքը: Վորակավոր կառուցող բանվորների պակասը և նրանց ցած վորակավորումը կարող է բայքայել սոցիալիստական շինարարութեանը և կասեցնել բանվորի և դյուղացու կենսական մակարդակի բարելա-

վումը: Ավելի քան 1·200·000 կառուցողների բանակի պատրաստված լինելը, վոր դրադվելու յե գալիք սեզոնում շինարարութեան մեջ, կարևոր նշանակութեուն ունի ԽՍՀՄ-ն ժողովրդական անտեսութեան համար:

3. Ինչպե՞ս է անդրադառնում բանվորի վորակավորումն արտադրութեան նորմալ ընթացքի վրա

Վորպեսզի շինարարութեանն առանց ընդմիջումների ընթանա, անհրաժեշտ է, վոր արտադրութեան յուրաքանչյուր ուղակը, յուրաքանչյուր առանձին աշխատանք ապահովված լինի բավարար թվով վորակյալ բանվորներով:

Ժամանակակից արտադրութեանը աչքի յե ընկնում աշխատանքի խիստ դարգացած բաժանումով: Ամբողջ աշխատանքի, ինչպես և ամեն մի բանվորի աշխատանքի հաջողութեանը կախված է վողջ աշխատանքի համաձայն ընթացից, բոլորի և յուրաքանչյուրի վորակավոր լինելուց: Ներկայումս կառուցման արտադրութեան մեջ անց և կացվում մի շարք աշխատանքների մեքենայացում: Կառուցողական արտադրութեան բացիոնայացումը պահանջում է կառուցող բան-

վորից ձեռք բերել նոր սովորույթներ։
Բանվորը աշխատում է նոր մեքենաների
վրա, նոր, անսովոր պայմաններում։
Փորձը ցույց տվեց, վոր աշխատանքների
մեքենայացումը չի տալիս աշխատանքի
արտադրության սպասված բարձրացու-
մը և չի աժանացնում կառուցումը, յեթե
բանվոր-կառուցողը նախապատրաստ-
ված չէ աշխատանքի նոր ձևերին։

Յերկրի ինդուստրացումը կառուցող
բանվորների նշանակալից կազմեր ձգեց
դեպի արդյունադործական կենտրոններ։
Այդ բանվորների մի մասը, շինարարու-
թյան մեջ տեղի ունեցած յերկարատե-
ղադարի շնորհիվ, վերադարձավ աշխա-
տանքի ընկած վորակավորումով և ար-
տադրողական հնացած սովորույթներով։
Շատ կառուցող բանվորներ, առաջին ան-
գամ առնչվելով արտադրության հետ,
իրենց մասնագիտության աշխատանքի
մասին չունեն պարզ պատկերացում։

Խոշոր շինարարության աճումը և
պայքարը՝ բարձրացնելու խորհրդային
շինարարության աշխատանքի վորակը՝
բանվորներից սրահանջում են գիտակից
մասնակցություն արտադրության բարե-
լավման գործում։ Վորչափ բարձր է բան-
վորի արտադրողական գրադիտությունն,

այնչափ նա ավելի կարող է անել՝ շինա-
րարության կատարելագործման համար,
այնչափ արժեքավոր կլինի նրա մասնակ-
ցությունն արտադրական խորհրդակցու-
թյան մեջ։ Գիտակից բանվորի առողջ
քննադատությունը, վոր հասկանում է
իր արտադրությունը, արտադրողակա-
նապես գրագետ է,— շինարարության
նորմալ ընթացքի կարևորագույն պայ-
մաններից մեկն է։

4. Բանվորների վո՞ր խմբակները
պիտի գրադվեն վորակավորման բարձրա-
ցումով առաջին հերթին։

Բանվոր դասակարգն ամբողջու-
թյամբ առած, չահագրգռված է, վոր-
պեսզի յուրաքանչյուր բանվոր, ըստ հը-
նարավորի, բարձրացնի իր վորակավո-
րումը։ Սակայն, կառուցողական արտա-
դրության մեջ, ինչպես և աշխատանքի
այլ ճյուղերում, կան այնպիսի մասնա-
գիտության բանվորներ, վորոնց վորա-
կավորումից կախված է վոչ միայն այդ
բանվորների աշխատավարձի բարձրացու-
մը, այլ անմիջականորեն ամբողջ կա-
ռուցման անվնասությունը, ընկերների
կյանքը և առողջությունը։ Ամեն մի
բանվոր, վոր արտադրության մեջ կա-

տարում * Ե պատասխանատու աշխատանք,
փորից կախված և արտադրութեան բա-
րենաջողութիւնը և ընկերների կյանքը,
պետք է ամեն կերպ ձգտի իր աշխատանքի
ընադավառում ձեռք բերելու կատարյալ
տեխնիկական գրագիտութիւն: Կարելի⁶
յէ արդյոք, որինակ, կամուրջների կա-
ռուցման, ելեքտրոմոնտաժային, լեռոն-
ներում և այլն աշխատանքի թույլ տալ
այնպիսի բանվորների, վորոնք իրենց
գործը լավ չգիտեն և չեն հասկանում ի-
րենց ունեցած պատասխանատուութիւնը:
Հասկանալի յէ, վոր յուրաքանչյուր բան-
վոր-կառուցող այս կամ այն չափով, հա-
մաձայն արտադրութեան մեջ ունեցած իր
գիւրքի, պատասխանատու յէ վոր միայն
իր անձնական աշխատանքի համար, այլ
և պատասխանատու յէ ամբողջ շինա-
րարութեան և ընկերների կյանքի ապա-
հովութեան:

Դժբախտաբար, ինորհրդային իշխա-
նութիւնը դեռ ևս միջոցներ չունի, վոր-
պեսզի կարողանա բաւարարել բոլոր
բանվորների ցանկութիւնը՝ բարձրաց-
նելու իրենց վորակավորումը: Ուստի հար-
կադրված ենք առաջին հերթին բարձրաց-
նելու այն բանվորների վորակավորումը,
վորոնց կարիքն արդյունաբերութիւնն

ամենից շատ է զգում: Այդպիսով, առան-
ձին բանվորների շահերը յենթարկվում են
ամբողջ արտադրութեան շահերին: Յեթե
շինարարութեան համար, որինակ, պա-
հանջվում են պահպանակագործներ (ար-
մատուրչչիկներ), հասկանալի յէ, ապա,
վոր աննպատակահարմար է քարտաշներ
պատրաստելը: Վորակավորման բար-
ձրացման և շինարարութեան համար
բանվորներ պատրաստելու աշխատանքը
պետք է յենթարկվի ծրագրային տնտե-
սութեան պահանջներին:

Մեծ նշանակութիւն ունի վորակա-
վորված կառուցողներ պատրաստելը յի-
րիտասարդութիւնից, վորն ավելի բն-
դունակ է ունումը յուրացնելու: Հասկա-
վոր վորակավոր բանվորական ուժի բնա-
կան կարգով առաջացած պակասը պետք
է լրացվի նախ և առաջ յերիտասարդու-
թեան շարքերից:

5. Ի՞նչն է խանգարում կառուցող
բանվորին բարձրացնելու իր վորակավո-
րումը:

Կառուցող բանվորների հակայա-
կան մասը գալիս է գյուղից, կառուցողա-
կան աշխատանքի յէ գտրիս անգրագետ:
Անգրագետ բանվորը արտադրութեան

մեջ կարող է առաջ գնալ միայն բացառիկ դեպքերում և մեծ դժվարութեամբ: Անգրագետ բանվորը վոչ միայն հնարավորութիւնն չունի լրագիր, գիրք կարդալու, վորոնք կարող եյին նրան ոժանդակել իր վորակավորումը բարձրացնելու, նա չի կարող նույնիսկ ծանոթանալ ներքին կարգապահութեան կանոններին, անվտանգութեան մասին յեղած հրահանգներին: Նա արտագրութեան մեջ նմանվում է կուլրի: Առանց առաջնորդի՝ հանձնագրագետ բանվորի՝ անգրագետ բանվորը յենթակա յե մշտական վտանգի և դատապարտված է ամենածանր աշխատանք կատարելու: Ուստի անգրագիտութեան վերացումը կարևոր պայման է հետագայում վորակավորումը բարձրացնելու համար:

Պետութեան միջոցների պակասութիւնը, հաճախ նաեւ կենցաղային պայմանները յերբեմն արգելք են հանգիստում բանվորներին վորակավորումը բարձրացնելու գործը գնել համապատասխան բարձրութեան վրա:

6. Ինչպես պետք է բանվորը պառնա արտադրութեան իսկական տերը:

Հոկտեմբերյան Հեղափոխութիւններ

ԽՍՀՄ բանվոր դասակարգին դարձրեց յերկրի, նրա ժողովրդական տնտեսութեան, Փաբրիկաների և գործարանների տերը: Վորպեսզի յերկիրը կանգնի աւել բարձր տնտեսական մակարդակի վաշխատավորութիւնը կարողանա ապրել, ամեն մի գիտակից բանվոր պետք է ձգտի հասկացող, գրագետ և ճարտար տեր դառալ: Ինչ աշխատանքի յեւ վոր կանգնած լինի բանվորը խորհրդային պետութեան մեջ, ինչ «կոպիտ» աշխատանք եւ վոր կատարելու լինի, նա պետք է ձգտի կատարել լավ, աշխատեալ, ինչպես «գործատեր»: Բարձրացնելով իր վորակավորումը, բանվորը դառնում է սոցիալիստական տնտեսութեան ճարտար կառուցող: Վոչ մի բանվոր իր աշխատանքի մեջ չպետք է մոռանա աշխատանքի մեջ յուրաքանչյուր բարելավում, յուրաքանչյուր գյուտարարութիւն, նույնիսկ ամենաչնչին տեխնիկական կատարելագործութիւն թանգարժեք ոժանդակութիւնն է սոցիալիզմի կառուցման գործին:

Արտագրական խորհրդակցութիւններում հրապարակ են հանվում արտագրութեան թույլ կողմերը, աշխատել եւ հենց մշակվում են թերութիւնները վե-

124
1005
30679

րացնելու գործնական առաջարկները: Բանվորը, մասնակցելով արտադրական խորհրդակցութեան, հնարավորութեան ունի հրապարակ բերելու իր պատրաստակամութեան, արտադրողական գիտութեան պակասութեանները և միաժամանակ ընկերների փորձերի հիման վրա հաստացնելու իր փորձը:

Արտադրական խորհրդակցութեանը վորակավորումը բարձրացնելու թանգարժեք միջոցներից մեկն է—միևնույն ժամանակ, բանվոր-կառուցողը գործոն մասնակցութեան ունենալով արտադրական խորհրդակցութեան աշխատանքին, սովորում է արտադրութեանը կառավարելը—գտնում է արտադրութեան խսկական տերը:

ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՅՈՒՑՄՈՒՆՔՆԵՐ

Զրույցի ամեն մի առանձին մաս պետք է լուսարանվի տվյալ արտադրութեան, բանվորների տվյալ խմբակի պրակտիկայի որինակներով: Անհրաժեշտ է հատուկ ուշադրութեան դարձնել զրգրախտ պատահարների, կառուցման սլուկասութեանների վրա, վորոնք առաջացել են տվյալ կառուցման մեջ բանվորների վրա վորակավորման շնորհիվ:

Հասկանալի չէ, բանվորների մեջ կարող են ծագել վորակավորման հետ կապված շատ հարցեր ևս: Խմբակի ղեկավարն այլ մասին մանրամասն նյութ կգտնի Լ. Բեյքերգի «Խնչպես է արհմիութեանը սովորում բանվորին բարձրացնելու իր վորակավորումը» բրոշյուրում: Բանվորների համար կարելի չէ հանձնարարել Լ. Բեյքերգի «Բանվորն ինչպես կարող է բարձրացնել իր վորակավորումը» բրոշյուրը:

Զրույց յերկրորդ

ԻՆՉՈՒՄՆ Ե ԿԱՅԱՆՈՒՄ ՎՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԲԱՐՁՐԱՅՈՒՄԸ

Զրույցի նպատակը

Հարկավոր է յուրաքանչյուր բանվորի ցույց տալ, թե նրանից ինչ պահանջներ են արվում, վորպեսզի նա իր մասնագիտության մեջ բավարար վորակավոր համարվի: Անհրաժեշտ է, վորպեսզի բանվորը հասկանա թեորիայի և պրակտիկայի, հմտության, սովորությունների և գիտությունների մեջ յեղած կապը: Զրույցի նպատակի մեջ մտնում է բանվորներին բացատրել, թե ինչ կարևոր նըշանակություն ունեն վորակավորման բարձրացման համար բանվորական ուղիղ պրյոմները և այն ոժանդակությունը, վոր տալիս է բանվորին գործնական գիտությունների հետ ծանոթ լինելը և նրանց կատարելագործություններից ոգտվելու կարողությունը: Համաձայն խմբակի կազմի, անհրաժեշտ է ճշգրիտ սահմանել և տալ կառուցողական արտադրության

առանձին մասնագիտությունների բանվորների արտադրողական բնույթագրումը (քարհատներ, հյուաներ, վառարանագործներ, խճոնագործներ և այլն):

Զրույցի ծրագիրը

1. Վո՞ր բանվորին մենք կարող ենք համարել վորակավոր:

2. Ինչի՞ց սկսել վորակավորումը բարձրացնելու աշխատանքը:

3. Ինչպե՞ս տիրապետել աշխատանքի ուղիղ ձևերին:

4. Ի՞նչ նշանակություն ունի թեորիատիկ գիտությունը:

5. Ի՞նչ է պահանջվում կառուցողից վորպեսզի նա դառնա վորակավոր քարհատ, հյուան, վառարանագործ, խճոնագործ, և այլն:

ԶՐՈՒՅՑԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆ ԴԱԿՈՒ- ԹՅՈՒՆԸ

1. Վո՞ր բանվորին մենք կարող ենք համարել վորակավոր:

Վորակավոր բանվորից պահանջվում է արագաշարժություն, ճշտություն, աշխատանքի ունակություն, արտադրողական կարգապահություն և դրանց գույրն-թաց, հատուկ արտադրողական-տեխնի-

կական գիտություն, արտադրողական
ըմբռնում և կազմակերպված ունակու-
թյուններ: Վորակավոր բանվորից պա-
հանջվում է վորոշ ինքնուրույնություն
իր կատարած աշխատանքի չըջանակում,
վստահություն և կարողություն, հաղ-
թահարելու աշխատանքի մեջ առաջացող
գծավարությունները: Վորակավոր բան-
վորը պետք է ունենա վորոշ բազմակողմա-
նի հմտություն, ունենա բազմակողմանի
արտադրողական փորձ:

Վորակավոր բանվորներին չինարա-
բաղան գործի զանազան մասնագիտու-
թյունների կողմից առաջադրած պահանջ-
ները, հասկանալի չե, խիստ զանազան են:
Այդ պահանջները մասամբ մշակված են
տարիֆային տեղեկատուներում և վորո-
շում են հմտության և գիտությունների
այն չըջանը, վորպիսիք պետք է ունենա
բանվորը, այս կամ այն կարգի համարվե-
լու ցանկության դեպքում: Բանվորի վո-
րակավորումը վորոշելու ամենատարած-
ված միջոց համարվում է նրան վորձելը:

Բանվորը մեր յերկրում պետք է այս
կամ այն չափով կարող լինի արտադրու-
թյունը վերափոխել և կատարելագործել:
Գիտակից խորհրդային բանվորի ստեղծա-
գործական-արտադրողական ունակու-

թյունը հանդիսանում է մեր արտադրու-
թյան խոշոր շարժիչ ուժը:

Ուստի ԽՍՀՄ բանվորի արտադրողա-
կան վարքը պետք է արմատապես տար-
բերվի կապիտալիստի համար աշխատող
բանվորից: Վորակավոր խորհրդային կա-
ռուցող-բանվորից պահանջվում է բարձր
արտադրողական կարգապահություն և
«տիրոջ» խնայողական վերաբերմունք
դեպի նյութը, գործիքները, արտադրու-
թյունը:

2. Ինչի՞ց սկսել վորակավորումը
բարձրացնելու աշխատանքը:

Վորակավորումը բարձրացնելու հա-
մար անհրաժեշտ է, նախ և առաջ, ծանո-
թանալ այն արտադրությանը, վորի մեջ
աշխատում ես: Այն բանվորը վորը կա-
տարում է իր աշխատանքը, առանց հե-
տաքրքրվելու, թե ի՞նչ է կատարվում իր
չըջապատում, չի կարող լավ վորակա-
վորված բանվոր դառնալ:

Ժամանակակից արտադրական պրո-
ցեսը առանձին ողակներից կազմված մի
բարդ շղթա չե հիշեցնում: Արտադրու-
թյան մեջ սոսկ մի պտուտակ չլինելու
համար, բանվորը պետք է ծանոթանա վոր
միայն իր աշխատանքի հետ, այլ և ար-

տաղերական այն ողակներէ հետ, վորոնք նախորդում են և հաջորդում են իր աշխատանքին: Միայն այն բանվորն է իր վորակավորումը բարձրացնելու ուղիղ ճանապարհի վրա կանգնում, վոր աշխատում է պարզել իրեն շրջապատող յերևելիքների պատճառը, փնտրում է իրեն անհասանելի պրոցեսների բացատրությունները:

Համաձայն բանվորների վորակավորման տարբեր աստիճաններում կատարված աշխատանքի, վորակավորման բարձրացման ճանապարհները ևս տարբեր են: Այն մասնագիտություններում, վորոնց մեջ պահանջվում է գլխավորապես ձեռքերի ունակություն, հմտություն արագ և ճիշտ կատարելու վորոշ շարժումներ, վորակավորման բարձրացման հիմքը կազմում է այդ գործնական ունակությունների, բանվորական պրոմների կատարելագործումը և նրանց պարզ ձև տալը: Այդպես, որինակ, վորմնագիրը կատարելագործելով աղյուս բռնելու և չարելու միջոցները, կարող է բարձրացնել իր արտադրողականությունը մի քանի անգամ, ինչպես ցույց է տալիս Ամերիկայի փորձը կամ Աշխատանքի զենտրոնական Ինստիտուտի նվաճումները:

Սակայն, մենք ունենք նաև այնպիսի մասնագիտություններ, վորոնց մեջ վորակավորման հիմունքը կազմում է վոր այնքան ձեռքերի հմտությունը, վորքան արտադրության պրոցեսը հասկանալը և վորոշ թեորետիկ պատրաստությունը: Որինակ կարող են ծառայել աղյուս թըրծող կամ կիր այրող և այլն վառարանների վորակավոր բանվորները: Կառուցողական արտադրության մեջ վորակավոր բանվորների մի քանի կատեգորիաների համար կառուցողական աշխատանքների նորմիրովկան և կազմակերպումը (աշխատաչափի կանոնագիրը) նույնքան կարևոր է, վորչափ «ձեռքերի» ունակությունը և հմտությունը:

Արտադրության մեջ, նախ և առաջ սովորաբար գնահատվում է աշխատել կարողանալը, ապա միայն գիտությունը:

Արտադրողական փորձին, սովորաբար առավելություն է տրվում թեորետիկ գիտությունից: Բայց արտադրության համար ամենից գնահատելի բանվոր հանդիսանում է նա, ում արտադրողական փորձը կապակցվում և միանում է քեորետիկ լավ պատրաստության:

3. Ինչպե՞ս տիրապետել աշխատանքի
ուղիղ ձևերին.

Կարելի չէ գիտենալ, թե ինչ է կատարվում արտադրության մեջ, կարելի չէ նաև լավ գրազետ լինել, բայց լավ վորակավորված բանվոր լինելու համար պետք է տիրապետել աշխատանքի ձևերին:

Կարելի չէ աշխատել սովորել այնպես, ինչպես արվում էր հնումը՝ գիտելով ուրիշ վորակավոր բանվորների աշխատանքը: Դա յերկարատև, անկազմակերպ սովորելու ձև է: Իսկ այժմ՝ վորակավորում ձեռք բերելու և վորակավորումը բարձրացնելու համար գործադրվում է բացիտնալ գիտական մեթոդներ: Ուղիղ աշխատանքի համար բանվորներին հարկավոր է ուղիղ ձևով սովորած աշխատանքի յեղանակ: Աշխատանքի ուղիղ յեղանակը ստեղծվում է աստիճանական մարզանքով, այսինքն՝ վարժությամբ, աշխատանքային հաստատուն, ամուր հմուտթյուն մշակելով: Վերոջ վորակավորման հասնելու համար մարզանքը, վարժությունը ահագին նշանակություն ունի: Այդ մարզանքն այն ձևով պիտի կատարվի, վորպեսզի բանվորն աստիճանաբար տիրապետի աշխատանքի առանձին յեղանակներին, համաձայն նը-

րանց աստիճանաբար աճող դժվարությունների: Բանվորը հեազհետե վարժվելով նոր շարժումներին, նոր ձևերին, սկսում է այդ շարժումներն ու ձևերը կատարել առանց մտածելու, ինքնաբերաբար: Վարժությունների և հմուտթյան հետևանքը լինում է այն, վոր շարժումներն այլևս բանվորից չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն, այլ տեղի յեն ունենում հեշտությամբ:

ՀԱՄԿԽ—Ի Աշխատանքի Կենտրոնական Ինստիտուտը ներկայումս բանվորներին կառուցման արհեստներ սովորեցնելու գիտականորեն հիմնավորված նպատակահամար մեթոդներ է մշակում: Բանվորի աշխատանքի յեղանակ ձեռք բերելու ուղիղ ձևերի մարզանքի մանրակրկիտ մրտածված սխառեմի վրա հիմնված այդ մեթոդները ներկայումս յայն գործադրվում են պրակտիկայում: Այս սեզոնում հազարավոր կառուցողներ արդեն նախապատրաստվում են Աշխատանքի Կենտրոնական Ինստիտուտի մեթոդներով:

4. Ի՞նչ նշանակություն ունեն վարակավորման բարձրացման համար թերետիկ գիտությունները.

Վորակավորում ձեռք բերելու համար

Թեորետիկ գիտութիւններ ձեռք բերելը
չափազանց կարեւոր է: Վորակավոր բան-
վոր կառուցողը պետք է կարողանա ոգտը-
վել Աշխատաչափի Կանոնագրքից, տեղե-
կատուններից և այլն: Առանց մատեմատի-
կա իմանալու, անկարելի յի հաշիվներ ա-
նել, վորոնց հետ կառուցողը ստիպված է
հաճախ գործ ունենալ: Հավասարակշռու-
թյան, մեխանիկայի, նյութերի դիմա-
դրության հիմնական որոնքներն իմանալը,
կառուցողական արտադրության մեջ գոր-
ծադրվող նյութերի ֆիզիքական և քիմի-
ական հատկութիւնների հետ ծանոթ լի-
նելը և այլն, մեծ չափով նպաստում է կա-
ռուցողին գիտակից վերաբերմունք ունե-
նալու դեպի իր արտադրողականութիւնը,
դեպի իր աշխատանքը: Տեխնիկական գի-
տութիւններ ձեռք բերելու ձգտումը ընդ-
գրկել է կառուցող բանվորների լայն մաս-
սաներ: Արհկազմակերպութիւնների նը-
պատակն է լինելու ոգնել կառուցող բան-
վորին ձեռք բերելու հատկապէս այն գի-
տութիւնները, վորոնք առանձնապէս ան-
հրաժեշտ են կառուցողական արտադրու-
թյան դանագան արհեստների բանվորնե-
րին: Թեորետիկ գիտութիւնները կարող
են ոգնել բանվորին տիրապետելու նաև
այսպէս կոչված «արտադրության դադտ-
նիքներին»:

5. Ի՞նչ է պահանջվում կառուցողից, դառ-
նալու վորակավոր վարմագիր, հյուսն,
վառարանագործ, խնոնագործ և այլն.

Ներկայումս մշակված են դանագան կա-
տեգորիաների վորակավոր կառուցող բան-
վորներ պատրաստելու ծրագրեր: Ամեն մի
արհեստ աչքի յի ընկնում գործնական ար-
տադրական հմտության, գիտութիւննե-
րի և կազմակերպված ունակության ու-
րույն չըջանով: Մանրամասն տեղեկու-
թիւններ այդ մասին կարելի յի գտնել
ինչպէս տարիֆային տեղեկատուններում,
նույնպէս և պրոֆտեխնիկական կուրսերի,
կառուցող աշակերտների, բրիգադային և
անհատական աշակերտության դպրոցնե-
րի, ԱԿԻ—կուրսերի ծրագրերում: Անհրա-
ժեշտ է նկատել, վոր ամեն բանվոր չի հա-
մապատասխանում կառուցողական ամեն
արհեստի: Չի կարելի, որինակ, լավ տա-
նիքագործ պատրաստել այն մարդուն, վո-
րը գլխապտույտ ունի: Դժբախտ դեպքե-
րը, հիվանդութիւնները և անհաջողու-
թիւնները հաճախ բացատրվում են նը-
նով, վոր տվյալ աշխատանքի մեջ այնպի-
սի մարդ է գտնվում, վորն, ինչպէս ա-
սում են, «չի համապատասխանում», կե-
այդ աշխատանքի ընդունակութիւնները
չունի:

Ուստի Աշխատանքի, Լուսավորութեան և Առողջապահութեան ժողովրդական Կոմիտեաների մարմինները մի շարք տեղերում ստեղծել են հատուկ հանձնաժողովներ, վորոնք ոժանդակում են բանվոր յերիտասարդութեանը արհեստընտրելիս չսխալվել:

ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՅՈՒՅՄՈՒՆՔՆԵՐ

Այս գրույցի համար ղեկավարը պետք է զինված լինի ծրագրային նյութերով, վորը լույս է բնծայված Կառուցողների ԿԿ-ի, Արհգլխութեան և ԱԿԻ-ի կողմից: Այս գրույցը հանձնարարվում է տանել, րստ հնարավորի, գիտողութեամբ, արտադրութեան իսկ մեջ, կամ ԱԿԻ-ի կուրսերում, կամ թե դպրոց արհեստանոցներում և այլն: Ղեկավարը հատուկ ուշադրութեամբ պիտի դարձնի ուղիղ արտադրողական յեղանակներ ցույց տալուն: Վորմիադիրներին, որինակ, պետք է ցույց տալ աղյուսը բռնելու և դարսելու ամենից խնայողական ձևը: Այս գրույցով ղեկավարը պետք է հասնի այն բանին, վոր պեսզի բանվորները հավատան վորակավորումը բարձրացնելու հնարավորութեան, վորպեսզի բանվորները խելամուտ լինեն «վորակավորման» ելութեանը, բանվորական ուղիղ յեղանակին:

ԳՐԱԿԱՆ ՈՒԹՅՈՒՆ

Բացի առաջին գրույցի համար մատնանշած բրոշյուրից, ղեկավարի համար կարելի յեմատնանշել ԶՆ. Գրիշինի—«Կառուցող աշակերտութեան» բրոշյուրը, Դաստի «Ինչպես պետք է աշխատել» գիրքը:

Զեռույց յերրորդ

ԻՆՉ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՎ ԿԱՐՈՂ Ե ԿԱՌՈՒՑՈՂ ԲԱՆՎՈՐԸ ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼ ԻՐ ՎՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄԸ

Այս գրույցով պետք է կառուցող բան-
վորին գործնական ցուցմունքներ տրվի
արհեստակցական-տեխնիկական դպրոցնե-
րի մասին, վորոնց նպատակն է վորակա-
վոր բանվոր կառուցողներ պատրաստել,
այլ և ծանոթացնել կառուցող աշակեր-
տության կուրսերի հետ: Առանձնապես
կարևոր է ցույց տալ բանվորներին վորա-
կավորումը բարձրացնելու այն ինքնու-
րույն աշխատանքի ձևերը, վորպիսիք
կազմակերպվում են անմիջականորեն արհ-
կազմակերպության կողմից: Ղեկավարը
պետք է բանվորների առաջ հրապարակ
հանի արտադրական խմբակների և արտա-
դրական լուսավորության զանազան մաս-
սայական ձևերի գործնական նշանակու-
թյունը վորակավորման համար: Նույն-
պես անհրաժեշտ է ոգնել բանվորին ըմ-
բռնելու, թե ինչպես կարող է նա արտա-

դրության մեջ բարձր վորակավորման
հասնել՝ դառնալ տաճարագետ, տեխնիկ,
ճարտարագետ: Բանվորին անհրաժեշտ է
բացատրել նույնպես, թե ինչ ոգնություն
կարող է ցույց տալ իրեն արհեստակցական
կազմակերպությունը, իր վորակավորու-
մը բարձրացնելու գործում և այդ խընդ-
րում ինչ են պարտավոր անելու տնտեսա-
կան մարմինները:

ԶՐՈՒՅՑԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

1. Ի՞նչ արհեստակցական-տեխնիկա-
կան դպրոցներ կան, ուր հասակավոր և
պատանի բանվորը կարող է վորակավո-
րում ստանալ կամ բարձրացնել վորակա-
վորումը:

2. Ի՞նչ կարեղ է տալ ակումբը և
կարմիր անկյունը կառուցողին, իր վորա-
կավորումը բարձրացնելու համար:

3. Ի՞նչ կարող է ստանալ կառուցող
բանվորը արտադրական խմբակներից:

4. Ինչպե՞ս բարձրացնել վորակավո-
րումը, արտադրական փորձառության փո-
խանակման ճանապարհով:

5. Ինչպե՞ս կարող է բանվորը հասնել
վորակավորման բարձր աստիճաններին՝
դառնալ տեխնիկ, ճարտարագետ:

ԶՐՈՒՅՑԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒ-
ԹՅՈՒՆԸ

1. Ի՞նչ արհեստակցական-տեխնիկա-կան գպրոցներ կան, ուր հասակավոր և պատանի բանվորը կարող է վորակավորում ստանալ կամ բարձրացնել վորակավորումը:

Ներկայումս վորակավոր կառուցող բանվորներ պատրաստելու սխեմամասիկ աշխատանքին մեծ ուշադրություն և նվիրվում թե միության և թե պետության կողմից: 1928 թվականի սկզբին 28 կառուցման աշակերտության դպրոցներում սովորում էին 2.434 հոգի՝ յերիտասարդներ: Սակայն յերիտասարդությունը, գլխավորապես, սովորում է բրիգադային և անհատական աշակերտության կարգով: Վերջին սեզոնում բրիգադներն ընդգրկում էին վոչ պակաս քան 3.000 բանվոր պատանիներ: Անհատական աշակերտությունն ընդգրկում է մինչև 12.000 պատանիներ: Սիլիկատային արգյունագործության գործարաններում կա 6 դպրոց, 373 սովորողներով: Չափազանց աննշան է կերամիկայի արտադրության ցանցը: Այդ ցանցի վոչ մի դեպքում չի կարող բավարարել արտադրության ունեցած վորակավոր

բանվորների հսկայական պահանջը: Իրանով և բացատրվում միության ԿԿ-ի և Աշխօղկոմատի ձեռք առած յեռանդուն միջոցները գործադուրկներին վորակավորելու: Ներկայումս գործադուրկների վերավորակավորման գործը լայն ծավալ է ընդունել, ընդգրկելով հազարավոր գործադուրկներ՝ մի շարք խոշոր ինդուստրիալ կենտրոններում: Գործադուրկներին սովորեցնելը կատարվում է ԱԿԻ-ի մշակած արագացրած մեթոդներով:

Չափազանց աննշան է հասակավոր բանվորների վորակավորումը բարձրացնելու կուրսերի ցանցը: Միության ԿԿ-ի ունեցած տվյալների համաձայն, ընդամենը դոյություն ունի 5 կուրս 698 ունկնդիրներով: Բայց չատ լայն ծավալում ունի տասնապետների կուրսերը: Այդպիսի 26 կուրսեր կան 1.392 սովորողներով: Տեխնիկ-կառուցողներ պատրաստելու համար հիմնված է 18 տեխնիկում 3.392 ուսանողներով: Ճարտարագետ-կառուցողներ պատրաստվում են բարձրագույն տեխնիկական կրթական հաստատությունների հատուկ կառուցողական Փակուլտետներում: Կառուցողներ պատրաստող բոլոր այդ պրոֆտեխնիկական դպրոցների ցան-

ցը ներկայումս բացահայտ կեպով քիչ և բավարարելու կառուցողական արտագրությանը և պետութիւնը միջոցներ և ձեռք առնում նրանց թիվը ավելացնելու:

Կառուցողների կուրսերը պիտի պահպեն ի հաշիվ տնտեսական որպանների:

Վերականուց պատրաստելու ծախքերը, համաձայն կառավարութեան փորոշման, կարող են կազմել կառուցողական աշխատանքների նախահաշիվների աշխատավարձի մինչև 1,5 տոկոս:

2. Խօնչ կարող է տալ ակումբը և կարմիր անկյունը կառուցողին, իր վորավորումը բարձրացնելու համար:

Պրոֆեսսիոնալ-տեխնիկական դպրոցական հիմնարկների ցանցի անբավարար լինելու դեպքում, հսկայական նշանակութիւն ունեն վորակավորման բարձրացման այն ձևերը, վորոնք առաջանում են բանվորների ինքնագործունեյութեան հետեանքով: Բանվորական ակումբը և կարմիր անկյունը շատ բան կարող են անել բանվորների վորակավորումը բարձրացնելու և նրանց արտադրական գրագիտութիւնը զարգացնելու գործում: Արհեստակցական լուսավորութեան մասնաշաղկան աշխատանքը, գլխավորապէս, ծա-

վալում և զրույցները, դասախոսութիւնները, հարց ու պատասխանի յերեկոները, արտադրական եքսկուրսիաները, ցուցահանդեսների ձևով և այլն: Իր արտադրողական աշխատահայացը ընդարձակելը ցանկացող բանվորը պետք է ոգտագործի յուրաքանչյուր հնարավորութիւն, բարձրացնելու իր վորակավորումը: Նա պետք է ոգտակար տեղեկութիւններ քաղի տեխնիկական գրականութիւնից, ժուրնալներից ու լրագրերից, ավելի փորձառու ընկերների հետ ունեցած զրույցներից, պատի լրագրերից, ռադիո-հաղորդումներից և այլն: Բանվորների տեխնիկական ինքնագործացման բավական արժեքավոր ձև հանդիսանում է շատ ակումբներում և գրադարաններին կից կազմակերպված տեխնիկական կոնսուլտացիան:

Արտադրական կոնկուրսները, ցուցադրական արտադրական գոտերը, հատուկ արտադրական յերեկոները, արտադրական տոնակատարումները կառուցման հիմնարկման կամ շենքի ավարտման առթիվ և այլն, շատ ոգտակար բան կարող են տալ բանվորին, ավելի լավ ըմբռնելու մեր սոցիալիստական շինարարութեան առանձնահատկութիւնները:

3. Ի՞նչ կարող ես ստանալ բանվոր կառուցողը արտադրական խմբակներից:

Արտադրական խմբակների թանգար-
տեք լինելու լավագույն ապացույց կա-
րող ե ծառայել այդ խմբակների արագ ա-
ճումը վերջին տարիներում: 1926 թվի
սկզբում կառուցողներն ունեյին ընդամենը
այդպիսի 50 խմբակներ, իսկ 1927 թվի
սկզբին՝ արդեն 227: Կառուցողների մեջ
տարված կուլտաշխատանքի պրակտիկան
առաջ ե քաշել կառուցողական արտա-
դրության արտադրական խմբակների
զանազան տեսակներ: Բանվորներին ար-
տադրական խորհրդակցություններում,
դասախոսությունների, զրույցների ըն-
թացքում հետաքրքրող առանձին հար-
ցերը վերլուծելու համար, բանվորների
ցանկությամբ, կազմակերպվում են
կարճատև «թույցիկ» խմբակներ, ընդա-
մենը 2—3 պարապմունքով:

ՀԿԲՍՄ-ի ԿԿ-ի համամիութենական
կուլխորհրդակցությունը, վորպես ար-
տադրական խմբակների հիմնական ախպ,
ձանաչել ե ձեռնարկություններում, հան-
րակացարաններում կամ ակումբներում
կազմակերպված խմբակները, վորոնք
ընդգրկում են այս կամ այն արհեստի

աշխատանքի հիմունքների բոլոր գիտու-
թյունները՝ նկատի առնելով քիչ վորակա-
վոր բանվորներին՝ 12—15 պարապմունքի
ծրագրով: Վորակավոր բանվորների գի-
տությունները բարձրացնելու ե այս կամ
այն արհեստի ավելի դժվարին մոմենտ-
ների թեորետիկ հիմնավորման համար
կազմակերպվում են խմբակներ զանազան
հարցերի մասին, 5—7 պարապմունքով:
Կառուցման արվեստի հիմունքները ու-
սումնասիրելու համար կազմակերպվում
են համաարտադրական գիտությունների
խմբակներ, աշխատանքի այնպիսի ծրա-
գրով (20—24 պարապմունք), վորն ինկատի
ունի ընդհանուր պատրաստականություն
ունեցող վորակավոր բանվորներ: Արդա-
դրական խմբակները պետք ե ոգնեն բան-
վորին ծանոթանալու աշխատանքի կա-
նոններին ե յեղանակներին, գործիքները
նպատակահամար ոգտագործելու հար-
ցերին, մեխանիզմներին ե նյութերին:
Ահհրաժեշտ ե բանվորներին ծանոթացնել
չափերի մետրական սիստեմին՝ համաձայն
կառուցողական արտադրության: Հար-
կավոր ե նույնպես սովորեցնել, վորպեսզի
բանվորները կարողանան չափել կատար-
ված աշխատանքները: Չափազանց կա-
րևոր ե ծանոթացնել աշխատանքի նորմի-

րովկայի պրակտիկային՝ կառուցողական արտադրութեան մեջ: Արտադրական խրմբակներին խիստ արժեքավոր ձևերից մեկը արտադրութեան բացիոնալիզացիայի խմբակներն են, վորոնք կազմակերպվում են արտադրական խորհրդակցությունների ակտիվի համար:

4. Ինչպե՞ս կարող ե բանվորը բարձրացնել իր վորակավորումը արտադրական փորձի փոխանակութեան միջոցով:

Արտադրութեան սթանշելի դպրոց հանդիսանում են արտադրական խորհրդակցությունները, ուր և եյապես տեղի յե ունենում արտադրական փորձառութեան փոխանակութեանը:

Այլ կառուցողական ձեռնարկություններին և նույն ձեռնարկութեան մեջ աշխատող ընկերների արտադրական փորձառութեան հետ ծանոթանալու խիստ արժեքավոր ձև պետք է համարել արտադրական եքսկուրսիաները: Այցելելով ուրիշ կառուցողական ձեռնարկներ, բանվորը հնարավորութեան է ստանում համեմատելու գործի կազմակերպումն իր և ուրիշների մոտ: Առանձնապես հանձնարարվում է այցելել այնպիսի կառուցողական աշխատանքներ, ուր գործադրվում են մեքենա-

յացման նոր մեթոդներ և արտադրութեան բացիոնալիզացիա:

Արտադրական փորձառութեան փոխանակման համար մեծ նշանակութեան ունեն արտադրական ցուցահանդեսները և անկյունները: Վերջին ժամանակներս բանվորների հատուկ ուշադրութեան են դրավում արտադրական խորհրդակցությունների նվաճումների և բանվորական գյուտարարութեան ցուցահանդեսները, այսպես կոչված «բանվորի սրամտութեան» ցուցահանդեսները: Աշխատանքի տեսանելի մեթոդների միջոցով կարելի յե ցույց տալ բանվորին, ինչպես պետք է ուղիղ աշխատել: Անվտանգութեան տեսիկայի պրակտիկները պետք է լայն կերպով ոգտագործվեն, բանվորներին նախադրուշացնելու արտադրական վտանգներից: Ծածկույթների, արմատորանների և այլն մոդելները հանդիսանում են խիստ ոգտակար միջոց քիչ վորակավոր բանվորներին ծանոթացնելու շենքի սովորաբար դժվար հասկանալի, բարդ մասերի հետ:

Անհրաժեշտ է, վորպեսզի ԽՍՀՄ-ի յուրաքանչյուր բանվոր, սոցիալիստական շինարարութեան յուրաքանչյուր մասնակից ամեն միջոց ձեռք առնի, վոր-

պեսզի իր արտադրական փորձառութ-
յունը դառնա ամբողջ կոլլեկտիվի սե-
փականություն:

5. Ի՞նչպես կարող ե բանվորը հաս-
նել վորակավորման բարձր աստիճանի.
դառնալ տեխնիկ, ֆարտաբագետ:

Հոկտեմբերյան Հեղափոխությունը
լայն հնարավորություն տվեց բանվոր-
ներին բոլոր կրթական հաստատություն-
ներն ընդունվելու: Ամենուրեք բանվոր-
ներն ընդունվում են առաջին հերթին:
Սակայն, տեխնիկումում կամ բարձրագույն
դպրոցում սովորելու համար անհրաժեշտ
է ընդհանուր լուրջ պատրաստա-
կանություն ունենալ: Բանվորներին բար-
ձրագույն դպրոց ընդունվելու պատրաստ-
ման աշխատանքը կատարվում է գլխավոր-
ապես բանվորական ֆակուլտետներում,
վորոնք լինում են յերեկոյան և ցերեկ-
վա: Բանֆակներից անկախ, բանվորը կա-
րող է բարձրագույն դպրոց կամ տեխնի-
կում ընդունվել անմիջականորեն, պատ-
րաստվելով բարձրագույն դպրոցների
համար պատրաստող ընդհանուր կրթա-
կան կամ հատուկ կուրսերում: Կարելի չէ
պատրաստվել բարձրագույն դպրոց ըն-
դունվելու նաև ինքնադարձացման միջո-

ցով: Սակայն բարձրագույն դպրոց ըն-
դունվելու ամենավստահելի ճանապարհ
Բանֆակն է: Վորովհետև բարձրագույն
դպրոցներում և առավելապես բանֆակ-
ներում տեղերի թիվը սահմանափակ է,
ուստի արձախույթյունները Բանֆակ
գործուղվելիս հարկադրված են ընտրելու
ամենից ավելի ընդունակ, ավելի պատ-
րաստված ընկերների, վորոնք ունեն վո-
րոշ արտադրական ստաժ:

Փոյություն ունեն նաև հատուկ յե-
րեկոյան բանվորական տեխնիկումներ,
ուր բանվոր-կառուցողը կարող է սովո-
րել, առանց կարվելու արտադրությու-
նից: Այն բանվորների համար, վորոնց
հեղափոխությունն առաջ քաշեց սնտե-
սական և վարչական պաշտոնների, գոյու-
թյուն ունեն բանվորական վարչապետ-
ների, կարմիր դիրեկտորների կուրսեր և
հատուկ Արգյունագործական Ակադե-
միա: Բացի դրանից, այն բանվորները,
վորոնք մեծ փորձ են ձեռք բերում ար-
տադրական աշխատանքում և տիրապե-
տում են անհրաժեշտ թեորետիկ գիտու-
թյունների, կարող են ճարտարագետի
կամ տեխնիկի քննություն տալ, առանց
վորեն կրթական հաստատության մեջ

սովորելու: Վերջերս զարգանում է վորա-
կավորման մի նոր ձև, այսպես կոչված
առկա (զառչնոյե) ուսուցում:

ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՑՈՒՑՄՈՒՆՔՆԵՐ

Այս գրույցում ղեկավարը պետք է
առանձնապես մանրամասնորեն կանգ առ-
նի բնվորներին ծանոթացնելու այն
պրոֆտեսիսիկական կրթական հաստա-
տությունների հետ, վորոնք անմիջա-
կանորեն կապված են տվյալ արտադրու-
թյան հետ կամ գտնվում են տվյալ շրջա-
նում: Զրույցում ղեկավարը պետք է
բանվորներին գործնական խորհուրդներ
տա, ո՞ւր և ի՞նչպես կարող են նրանք
սովորել: Վորպես գրույցի հետևանք, ղե-
կավարը պետք է բանվորների հետ միա-
սին ծրագրի, թե գործնականապես ինչ
պետք է անել ոգնելու բանվորներին, նը-
րանց վորակավորումը բարձրացնելու հա-
մար: Այս գրույցի ամենից գնահատելի
արդյունքը հանգիստնալու յե արտադրա-
կան խմբակ կամ արտադրական ցուցա-
հանգես, տեխնիկական դասախոսություն-
ների ցիկլ կամ արտադրական լուսավո-
րության այլ գործնական ձեռնարկու-
թյուն հիմնել:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0196875

331.881(47):69

P-36